

ΑΛΚΗΣ ΑΛΚΑΙΟΣ

Τελευταίο αντίο στην Πάργα με τους μαθητές να σιγοτραγουδούν...

Στη γραφική Πάργα, την πόλη όπου μεγάλωσε και που αγάπησε όσο καμία άλλη, έγινε την Τρίτη το μεσημέρι (ώρα Ελλάδας) η κηδεία του Αλκη Αλκαίου. Με φόντο τον συννεφιασμένο ουρανό, συγγενείς, φίλοι, συνάδελφοι, αλλά και απλός κόσμος, είπαν το τελευταίο αντίο στον εμπνευσμένο ποιητή του ελληνικού τραγουδιού που για δεκαετίες μας χάριζε υπέροχα τραγούδια.

Εκεί ήταν ο Θάναος Μικρούτσικος, ο άνθρωπος με τον οποίο ο Αλκης Αλκαίος ανέπτυξε την πιο μακρόχρονη και δημιουργική καλλιτεχνική σχέση, δημιουργώντας μαζί κορυφαία τραγούδια όπως τα «Ρόζα», «Ερωτικό», «Πάντα γελαστοί» κ.ά. Εκεί ήταν όμως κι άλλοι καλλιτέχνες που είχαν συνεργαστεί μαζί του, όπως ο Σωκράτης Μάλαμας, ο Παντελής Θαλασσινός, ο Μίλτος Πασχαλίδης κ.ά.

Την ώρα που η σορός του Αλκη Αλκαίου μεταφερόταν στην τελευταία του κατοικία, μαθητές από διάφορα σχολεία της Πάργας σιγοτραγουδούσαν κάποια από τα πιο αγαπημένα κομμάτια του δημιουργώντας έντονη συγκινησιακή ατμόσφαιρα. Ο δήμαρχος της πόλης Αθανάσιος Λιόλιος χαρακτήρισε την ημερομηνία ως παντοτινή μέρα πένθους για τον τόπο, ενώ ανακοίνωσε πως σύντομα μια κεντρική πλατεία της πόλης θα πάρει το όνομα του εκλιπόντος.

ΠΕΘΑΝΕ ΣΤΑ 86 ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑ Η ΓΚΑΛΙΝΑ ΒΙΣΝΙΕΦΣΚΑΓΙΑ

Σίγησε η φωνή-θησαυρός της Ρωσίας

Θεωρούνταν κάτι σαν «εθνικός θησαυρός» για τη Ρωσία. Για τη σαγηνευτική φωνή της ο Βρετανός συνθέτης Μπέντζαμιν Μπρίτεν έγραψε το θρυλικό «Πολεμικό ρέκβιεμ» του. Πολιόρκησε και έπεισε τον διάσημο βιολοντσελίστα και μαέστρο - και φίλο της Ελλάδας - Μοσιλάφ Ροστρόποβιτς να γίνει ο τρίτος της σύζυγος από το 1955 (έως το 2007 που εκείνος πέθανε). Αυτά και πολλά άλλα χαρακτηρίζουν τη διάσημη - και αγαπημένη στη Ρωσία, αλλά και στην Αμερική και στη Γαλλία, όπου έζησε ως εξόριστη από το 1974 - δραματική σοπράνο Γκαλίνα Βισνιέφσκαγια, η οποία σίγησε την Τρίτη στα 86 της.

Η Βισνιέφσκαγια έγινε γνωστή στη δεκαετία της εξορίας της από το σοβιετικό καθεστώς για την «ανάρμωση», όπως είχε χαρακτηριστεί, στάση της, μαζί με εκείνη του αγαπημένου της Μοσιλάφ ή Σλάββα Ροστρόποβιτς. Το «έγκλημα» τους; Οι υποστήριξαν με θέρμη και μαχητικότητα τον επίσης εξόριστο και θεωρούμενο ως αντικαθεστωπικό συγγραφέα Αλεξάντρ Σολζενίτσιν, ο οποίος το 1968 στην ντάτσα τους (την εξοχική τους κατοικία) είχε γράψει το μεγαλύτερο μέρος από το πολυθρύλητο έργο του «Αρχιπέλαγος Γκουλάγκ» (για τα στρατόπεδα συγκέντρωσης αντικαθεστωπικών στην παγωμένη Σιβηρία), που του είχε χάρισει το Νομπέλ Λογοτεχνίας.

Αυτή η γενναία στάση έφερε και στην ίδια και στον Σλάββα επιβίωση στα καλλιτεχνικά σαλόνια της Ευρώπης και της Αμερικής, αλλά και ακόμη πιο θερμά χειροκροτήματα στις κοινές συναυλίες του ζεύγους, με εκείνον στο πιάνο ή στο πόντιουμ μεγάλων ορχηστρών. Όταν η «σκούρα» και τόσο χα-

ρακτηριστική φωνή της - υπόδειγμα, κατά τους κριτικούς, της Ρωσικής Σχολής - την ανέδειξε σε εξαιρετική ερμηνεύτρια ρόλων, όπως της Αϊντα του Βέρντι ή της Τόσκα και της Μπατερφλάι του Πουτσίνι (οι ηχογραφήσεις της εμφορούνται από μια απaráμιλλη δραματική ένταση).

Εκείνη, μια απλή τραγουδίστρια οπερέτας, γεννημένη στο Λένινγκραντ (μετέπειτα Αγία Πετρούπολη), που είχε φτάσει να αναδειχθεί σε αστέρι του Μπαλσόνι της Μόσχας. Εξ ου και η τήρηση ενός λεπτού σιγής στη μνήμη της, πριν από την παράσταση της «Τουραντό» στο διάσημο ρωσικό θέατρο την Τρίτη.

Τη φωνή της Βισνιέφσκαγια δεν αξιοποίησε μόνο ο Μπρίτεν, αλλά και ο άλλος μεγάλος φίλος της, που επίσης είχε προβλήματα με το σοβιετικό καθε-

στώς - κυρίως με τον Στάλιν: ο μεγάλος Ρώσος συνθέτης Ντμίτρι Σοστακόβιτς. Σε εκείνη έδωσε τον ρόλο της... ματωμένης «Λαίδης Μάκβεθ του Μτσοενκι» στην ομότιτλη όπερά του.

Η σοπράνο που αποχαιρέτησε το 1982 τη σκηνή της όπερας ως συγκινητική Τατιάνα στον «Ευγένιο Ονέγκιν» του Τσαϊκόφσκι, για να γράψει τα απομνημονεύματά της υπό τον τίτλο «Galina», στα οποία πήρε και την εκδίκησή της από τους σοβιετικούς διώκτες της, αναγνωρίστηκε ως σταρ στα μεγαλύτερα λυρικά θέατρα. Το τελευταίο και πιο κρύο πιάτο της εκδίκης της ήταν ότι έφτασε να θεωρείται πλέον «εθνικός θησαυρός» στην πατρίδα της, κάτι που επισήμαναν σε δηλώσεις τους και οι Βλαντίμιρ Πούτιν και Ντμίτρι Μεντβέντεφ, κάνοντας λόγο για μία από τις «τελευταίες Μεγάλες».

Έφυγε την Τρίτη από τη ζωή σε ηλικία 90 ετών, ο Ινδός μαέστρος, Ραβί Σανκάρ, ο άνθρωπος που σύσπασε το σιτάρ στο μουσικό στερέωμα. Ο Σανκάρ άφησε την τελευταία του πνοή σε νοσοκομείο στο Σαν Ντιέγκο, όπως ανακοίνωσαν τα ινδικά ΜΜΕ.

Ο ινδός πρωθυπουργός Μαμόχαν Σινγκ εξέφρασε τη θλίψη του για το θάνατο του Σανκάρ, αποκαλώντας τον εθνικό θησαυρό και παγκόσμιο πρόσημο της ινδικής πολιτιστικής κληρονομιάς. Ο Ραβί Σανκάρ

γεννήθηκε στις 7 Απριλίου 1920 στην ιερή πόλη της Μπενάρες, σήμερα γνωστής ως Βαρανάσι και ήταν ο νεότερος από τους πέντε γιους της οικογένειάς του. Από το 1938 μαθήτευσε κοντά στον μεγάλο Ινδό μουσικό Ουστάντ Αλλαουντίν Χαν. Το 1957 πραγματοποίησε την πρώτη του περιοδεία στις ΗΠΑ.

Το 1962 ίδρυσε την Kinnara School of Music στη Βομβάη. Δίδαξε το σιτάρ στον Τζορτζ Χάρισον των Beatles, και πρώτοι αυτοί χρησιμοποίησαν το όργανο αυτό στις ηχογραφήσεις τους. Από τότε ήχος του σιτάρ χρησιμοποιήθηκε για μεγάλο διάστημα από τα ροκ συγκροτήματα. Το πάθος του Ραβί για τη μουσική ξεκίνησε από παιδί, όταν άκουσε για πρώτη φορά βεδικές ψαλμωδίες στην πόλη όπου γεννήθηκε, αλλά η πρώτη του ενασχόληση ήταν με το χορό.

Ο μεγαλύτερος αδελφός του ήταν ο χορευτής, ο οποίος είχε συνεργαστεί με τη διάσημη χορεύτρια Άννα Πάβλοβα, πριν συστήσει μία μουσικοχορευτική ομάδα που έδινε παραστάσεις ινδικού χορού στη Δύση.

Επειτα από «βροχή» βραβείων, η ινδική δι-

μοκρατία του απένειμε την ανώτατη τιμητική διάκριση «Bharat Ratna» («Θησαυρός της Ινδίας») και η Βρετανία τον έχρησε Ιππότη, ενώ στις ΗΠΑ εξελέγη μέλος της Αμερικανικής Ακαδημίας Γραμμάτων και Τεχνών. Στα τελευταία χρόνια της ζωής του μοίραζε το χρόνο του μεταξύ της Καλιφόρνια και του Νέου Δελχίου, όπου ο το Ινστιτούτο Μουσικής και Τεχνών Ραβί Σανκάρ λειτούργησε το 2003, το οποίο ήταν όνειρο ζωής.

Είχε παντρευτεί δύο φορές και ζούσε με τη δεύτερη σύζυγό του Σουκάνια και την κόρη τους Ανούσκα, η οποία ακολουθώντας τα χνάρια του πατέρα της, είναι επίσης διάσημη σιταρίστρια.

Επίσης, κόρη του είναι και η διάσημη τραγουδίστρια της τζαζ Νόρα Τζόουνς, από προηγούμενη σχέση του με την παραγωγό, Σου Τζόουνς, ενώ έχει και έναν γιο από τον πρώτο του γάμο. Το 1999 τιμήθηκε με την υψηλότερη διάκριση στην Ινδία, το Μπαχράτ Ράτνα (Θησαυρός της Ινδίας). Η τελευταία του συναυλία ήταν στο Λονγκ Μπιτς στις 4 Νοεμβρίου, όπου εμφανίστηκε μαζί με την κόρη του Ανούσκα.

«Είναι μία στιγμή θλίψης, αλλά και ευγνωμοσύνης και ευχαριστιών για το ότι ήταν μέρος της ζωής μας», έγραψαν στον λογαριασμό του στο Twitter η σύζυγος και η κόρη του. Το «σκαθάρι» Τζορτζ Χάρισον τον είχε αποκαλέσει «νονό της παγκόσμιας μουσικής» και ο Σανκάρ ήταν αυτός που «εμφύτευσε» τους ήχους της raga στην δυτική συνείδηση, γεφυρώνοντας για πρώτη φορά το χάσμα ανατολικής και δυτικής μουσικής.

Η αναγνώριση του Σανκάρ ως μετρ του σιτάρ οφείλεται στην εξαιρετική τεχνική του, τη δημιουργικότητα του και το ευρύ φάσμα της μουσικότητάς του. Στη Δύση, το όνομά του αποτελεί συνώνυμο της μουσικής της Ινδίας.

ΣΕ ΗΛΙΚΙΑ 92 ΕΤΩΝ

Πέθανε ο Ραβί Σανκάρ

